

részéről Szeszlér Hngó helyettes főkapitány, Laky Lajos detektívőnök, Horváth rendőrfőtanácsos, továbbá a központi felügyelet vezetője és Petrik József rendőrfogalmazó jelentek meg a helyszínen. A nyomban megejtett vizsgálat megállapította, hogy

a robbanás a hadianyaggyár azon lőszerüzemében történt, mely a Weisz Manfréd-teleppel határos. Két kisebb és két nagyobb detonáció volt hallható. A robbanás azon lőporsáncok között történt, melyekben a gyártáshoz szükséges lőport tárolták. A lőpor egyes fülkéiben volt elhelyezve. A robbanás ereje csak felfelé lehetett hatásos, ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy a robbanás emberáldozatot nem követelt.

Tekintettel arra, hogy a robbanás a sötétség beálltával történt, Csepelen és a környéken nagy pánikot okozott. A szomszédos Weisz Manfréd-telep épületeinek ugyszólván összes ablaküvegei csörömpölve törtek be és ezek okozták a legtöbb sebesülést. A tűz lokalizálására elsősorban a gyár tűzoltósága sietett és Pest-erzsébet városának tűzoltósága, sőt a szigetszentmiklósi községi tűzoltóság is kivonult. A szerencsétlenség képe csak lassan bontakozott ki. A megejtett hatósági tevékenység csakhamar megállapította, hogy

anyagilag, valamint az emberek testi épségeikben okozott kár nem olyan nagy, mint az a veszély első pillanatában feltételezhető volt

Este 9 óra 45 perckor a gyár tűzoltóparancsnoka azt jelentette a helyszínen jelen lévő katonai és rendőri bizottságnak, hogy

a tüzet, illetve annak továbbterjedését sikerült lokalizálni, ennek folytán a további veszedelemtől nem kell tartani.

A Weisz Manfréd-telepen a kórház beteget is csaknem valamennyien megsebesültek a robbanás következtében, a lehullott vakolat és üvegszilánkoktól, úgy-hogy a betegeket a gyár termeibe kellett átszállítani és elhelyezni.

A robbanást minden valószínűség szerint önromlás okozta, vagyis ön-gyulladás idézte elő. Bűncselekmény gyanúja jelenleg nem forog fenn.

A sérülések legnagyobb része könnyűtermészetű.

Budapest este 7 órakor hallotta meg a robbanást

Két tűzhányószerű kitörés látszott Csepel fölött

Este hét óra tájban távolból hallatszódó és többször ismétlődő ágyudérgeszzerű robajra lettek figyelmesek, akik ebben az időben az utcán tartózkodtak. De az egyik robaj olyan erős volt, hogy még a zárt ablakokon át is meghallották. Mivel azonban éppen esett az eső, mindenki azt hitte, hogy a dübörgő robaj távoli mennydörgés. Akik azonban a Ferenc József hid környékén jártak, ahonnan már szabad kilátás nyílik a Dunán dél-felé, azoknak borzalmas látványosságban volt részük. Mintha csak valami hatalmas tűzhányó krátere tört volna ki Csepel felé. Óriási lángoszlop lövelt az égre, félelmes szikrazápor rajzott köröskörül a sűrű fekete gomolyokban szétterülő füst-fellegekben. Nyomban a lángoszlop kitörése után több mennydörgő robbanás rázta meg a levegőt. Itt, ahol a Duna szabad utat nyitott a hang terjedésének, sokkal erősebben hangzott a detonáció is. De hallották a fülsiketítő, rettenetes robajt a környékbeli községekben is, ahol mindenfelé óriási pánik támadt, mert a meglepetés első pillanatában senki sem tudta, mi történt.

A miniszterelnökségen is látták a felcsapó tűzszlopot és hallották a detonációkat. Megállapították, hogy az első detonáció közvetlen háromnegyed 7 után hallatszódott a második kitörés és detonáció pontosan kilenc perc múlva követte az elsőt.

De itt sem tudták, mi történhetett. Az első értesítést Budapesten a mentők kapták. Őket értesítették telefonon este 7 órakor, hogy a csepeli Weisz Manfréd-gyár-

ban robbanás történt és hogy azonnal siessenek a helyszínére.

A Nemzeti Ujság telefonjai a közönség pergőüzében

A borzalmas detonációk a legrettenetesebb riadalmat és zavart idézték elő a fővárosban. Eleinte senki sem tudta, mi történt. Kezdetben azt sem tudták, robbanás történt-e és hol történt a robbanás. De alig telt el néhány perc az utolsó robbanás után, már szölkáltak a szerkesztőség telefonjai és a város legkülönbözőbb részeiből érdeklődtek az események után.

A legelső közt volt Herczeg Ferenc. Az ő hívóvölgyi villájában is hallották a különös robajt, amely sokkal intenzívebb volt, mint a mennydörgés szokott lenni. Herczeg maga volt a telefontól és a legnagyobb megdöbbenéssel vette tudomásul, hogy csakugyan nem mennydörgésről van szó, hanem a csepeli gyár egyik munielő-raktárának robbanásáról.

Amint a hírek mindjobban és jobban elterjedtek a városban, úgy nőtt egyre az új érdeklődők száma is. Később már valósággal ostrom alatt állott a szerkesztőség valamennyi telefonja. Közéleti szereplők, miniszterek, képviselők, ismerősök, előfizetők szinte percenként hívták a szerkesztőket. Minden pillanatban megszólalt valamelyik készülék csengője. Vég-hossza nem volt a kérdéseknek. Eleinte csak a városban villámgyorsan elterjedt hírek megerősítését várták. Azután a részletek iránt érdeklődtek, amelyekre természetesen már csak a késő esti órákban lehetett felvilágosítást adni, mikor a Nemzeti Ujság munkatársai visszatértek a helyszínről, ahová tüstént, a szerencsétlenség első hírére autón robtak ki.

Óriási készültséggel vonultak ki a mentők

A mentőautó-oszlopnak egy égő benzinszállítmányt kellett kikerülnie a Csepeli-uton

A robbanás után nyolc perccel, pontosan 6 óra 50 perckor, szólalt meg a mentők telefonja. A csepeli Weisz Manfréd gyár jelentette, hogy a telepen katasztrófális kazánrobbanás történt és kérte a mentők sürgős kivonulását.

Pillanatok alatt menetkészen álltak a szerelvények és Körömczy Emil dr. főorvos vezetésével 7 orvost, 9 mentő a meg-fel-elő segédszolgálat 5 mentőautó kirobogatott a mentők Markó-utcai palotájából. Vészes, fülsiketítő bugás verte fel a permetező, őszies eső miatt elcsendesedett utcákat. Riadtan állott meg a néhány járókelő, sietve tértek ki az uton a kocsik és más járművek, amikor a mentőautók szirénája felvisított. Végig a Vilmos császár-uton, a Károly-köruton, Muzeum-köruton, a Lónyay-utcan, a Soroksári-uton végig szólt, kiabált, ordított ez a vészes hang, amely megdöbbenően adta tudomására mindenkinek, hogy valahol valami rendkívüli történt.

Ijedt szemek kísérték a mentőautók robbanását. Megdöbben emberek kérdezget-

ték egymástól, mi történt. A Soroksári-uton már csökkent az autók menetsebessége, mert a csepeli hid irányába tömegesen rohantak az emberek, akik már tudták, hogy a szigeten valami rendkívüli esemény ment végbe, valami óriási nagy katasztrófa, amelynek sok-sok halottja és számos sebesültje van.

A hid előtt a mentőautókat egy kigyuladt autó tartóztatta fel, úgyhogy a mentőautóknak csak nagy kerülővel sikerült a hidat elérniük. Az égő teherautót ugyanis azért kellett kikerülniük, mert a teherautó benzint szállított és félni lehetett attól, hogy a benzinszállítmány is meggyullad. Hogy ez nem következett be, az csak az autó soffitörjének lélekjelenlétén mulott, aki, amikor a motor kigyuladt, messze az égő autóból távozott.

A hidon szintén lassítani kellett a mentőautók sebességét, mert az már tele volt rohanó emberekkel, akik a szitaló eső ellenére is kalap nélkül futottak, rohantak Csepel felé, ahonnan sűrű füstgomolyagok jelezték a katasztrófa színhelyét.

Autón a pusztulás birodalma felé Éjszakai ut vágató lovasrendőrök között, menekülők áradata ellen

A Nemzeti Ujság munkatársai az első hír vétele után autón robtak a lángborult Csepel felé. A Boráros-terén már csapatokban állottak az emberek, riadt szemmel kémlelték a látóhatárt, amely elveszett a permetező eső szürkéségében. Kutató arcok merednek be az autóból, egyszerű, piros MÁG-taxi, száz és száz jár erre mindennap, de ma minden gyanus, minden izgató, ami Csepel felé megy, vagy Csepelről hoz hírt. Az uttest szabad, életveszélyes volna átszaladni rajta, mert szinte minden pillanatban végigsöprik a sikkong autók.

Rohanunk a Soroksári-uton, amikor fekete, imbolygó tömegre esik a reflektor sugara és lópatkók csattogását halljuk. Egy szakasz lovasrendőr megy előttünk gyors üggetésben, paripák frissek, pihentek, idegesen rágják a zablát, mintha valami titokzatos izgalom fűtené a fegyelmet, kettes sorokban ügöző szakaszt. Elszárgulunk mellettük, de már bekiált a kocsiba az őrtálló rendőr:

— Vigyázat! Sok biciklista megy előttük!

Biciklis rendőrök tiporják a pedált, mely fájdalmatlan nyirkorog, percekig rohanunk mellettük, a rendőrcsapat vége már messze elmaradt és az elejét nem látjuk a gyorsan leszakadó sötétségben. Végtelen hosszú ez a rendőrcsapat. Kerékpárjuk puhán gördül a pompás uton, rövid gallérjuk, mint valami nagy fekete madár kiterjesztett szárnya lebeg felettük.

Az út mentén egyre nagyobb a tömeg és egyre nagyobb a rémület.

— Mi történt Csepelen?

Már nemcsak a szemekben lódog ez a retentő kérdés, hanem az ajkakra dobban, minket kérdezznek és a rendőröket, akik ugyanabban a szörnyű bizonytalanságban rohanunk a pusztulás birodalma felé.

Lassan egészen besötétedik.

Az autó most megint hirtelen lassít. Új lovasrendőr csapat megy előttünk, már gyorsabb és sziláltabb, mint amelyiket elhagytunk, már erőt vett rajta az izgalom, már szabad-jára ereszté a zablát. A lovak patái alatt szinte ég a kövezet, szikrák pattognak és az ut szélén tömött sorokban álló embereknek borzongva húzódik vissza a prüszkölő, rohanó rendőrcsapat elől.

Csepel, Alsótemplom megálló.

Az út itt megtörik és hirtelen jobbra fordul. A fordulónál ember, ember hátán, Egy szál rendőr áll az út közepén és irányítja a forgalmat, amely borzalmasan változatos és zavart. Mindenki rohanni akar. Az autónak, mintha megbicsaklott volna a kereke, hirtelen hátrazökken, de már túl vagyunk a fordulón, visszakozni kell. A soffitörj erősen túlköl és a lassan hátráló autó mögött hirtelen nyertéssel fel-ágaskodik egy rendőrlő. A lovascsapat utol-

Hogy történt a robbanás

Négy detonáció a lőporaknáknál — Az ekrazitot sikerült megmenteni

Szemtanuk elbeszélése alapján a következőkben lehet rekonstruálni a katasztrófa lefolyását.

A csepeli Weisz Manfréd-gyár a csepeli sziget nagyrészét elfoglalta. A gyár egyrésze az utolsó időben zománcedény-gyártással foglalkozott, egy kis részében pedig lőport és lövedékeket gyártottak. A gyár főbejáratától keletre mintegy egy kilométer távolságra van a tüzérségi raktár, amelyben

nagyobb mennyiségű lőpor és munielő volt felhalmozva, természetesen az antant katonai ellenőrzése alatt, a magyar hadseregnek megengedett mennyiségű munielő. A lőport betonaknáknál őrizték, amelyek a Dunaparton voltak.

A betonaknákat a legnagyobb gondossággal építették másfélméter mélyen bedőve a földbe és az ugyancsak másfélméter szélességű betonfalakat földtöltésekkel választották el egymástól. Az aknákat felül is vastag földtöltés borította. A Duna felől eső oldalon földbe vajt nyíláson lehetett az aknába hatolni, hogy onnan a gyártáshoz szükséges veszélyes robbanóanyagot kihozhassák.

A gyár vezetősége és a szakemberek abban a véleményben voltak, hogy ha valamelyik aknában előfordulna is egy robbanás, a vastag betonfalak és a szigetelő földtöltés a szomszéd aknákat feltétlenül izolálja a robbanás továbbterjedésétől.

Mintegy negyven ilyen akna volt négy épületümben elhelyezve.

Az aknákra a gyár mindig a legnagyobb gondot fordította, éjjel-nappal állandóan a legalaposabban kioktatott őrökkel őriztette és senkit nem engedett a közelébe. Az aknákat a szükséges világítást felülől kapták. Az őrköt nem a gyár állította, hanem a rendőrtar-

ért, már el is hagyott minket. Éles fordulattal kanyarodnak az összekötő hidra vezető országúton, az út már szabadabb, a lovak teste elnyulnak, a rendőrök gallérja kiszélesedik és a csapat hangtalanul vágat az éjszakában.

Az utnak ez a része a legborzalmasabb. Merész festők álmodják ilyennek a menekülést a fosztogató ellenség elől. Asszonyok jönnek egy szál ruhában, lebontott hajjal, ahogyan a robbanás kivetette őket az ágyból. Süvöltő gyermekcsapat száguldoz a menekülők lábai között, apjukat keresik, aki talán ott fetregve valahol a robbanás körül. Anyák, apró csecsemőkkel a karjukon. Kisgyermek apjuk ölében egy vánkosban, amelyből kilátszik a lábuk. Munkások mosdatlanul, olajos kék ruhában, ahogyan a gyárból jöttek. Emberek félig felöltözök, meztelül, kabátjuk, cipőjük a kezükben.

Ebben a tömegben urrá lett a Rémmület. Gázolják, lökik egymást, mintha ott ülne a nyakukon a fojtogató, biztos halál, mintha valami ismeretlen, megfoghatatlan rém hajszolná őket. A hid gyalogjárójánál megszorul a tébolyult emberfolyam, itt az ököljog veszi át birodalmát.

Asszonyok sikkonganak, durva káromkodás hallatszik, éles jajgatás, gyerekek felszakadó sírása:

— Mi történt Csepelen?

Ebben a rohanó, egymást tíró menekülő tömegben benne van a válasz. Megszázaszozottan, megnagyitva a párk szörnyű periszkopjában. A hidfőnél egy lobogó hajó fiatal-ember rekedten, de messzire hallhatóan kiált:

— Egész Csepel felrobbant!

Ebben a pillanatban megtorpan a vágató rendőrcsapat, kiáltások hangzanak és a csapat éle kitészakad. Mi az?

Egy ló magasra ágaskodik, megijedt valamitől és levetette a lovasát. Nagy fekete tömeg a földön, de csak egy pillanatig, mert, amíg az ijedség végigszalad a hátunkon, a rendőr már talpra ugrik, vaskézrel fogja a lovat, nyeregbe pattan és már vágat a csapat után. Csepel.

Amerre az autó reflektora világít, hangtalan, dermedt ijedség. Az emberek kint állanak a házak előtt, nézik ki jön? Őregek, akik már mozogni sem tudnak, széken ülnek, de senki sem mer bemenni a háza. Az ablakok világosak, a ház üres. Az eső egyre jobbar szakad, bántják is ők.

Mi lesz még, mi lesz még?

A hosszú, sárga kockákkal kirakott uton mindenütt rendőrök és rendőrtisztek. Jobbra fordulunk, szörnyű gázszag csapja meg az orrunkat, a levegőben nehéz, kénese füst kavargó, világosság, állj!-kiáltások, az autót feltartóztatták, minket igazoltatnak, ott vagyunk a gyárnál.

talék, amelynek erre a célra külön kiképzett legénysége volt.

Az aknákat közelében más robbanóanyag, így

igen nagymennyiségű ekrazit volt felhalmozva, melynek őrzéséről ugyan-csak a legmesszebbmenő módon gondoskodtak.

Mégis ez a magyarázata annak a hallatlan izgalomnak, amely a késő esti órákig is rettegésben tartotta egész Csepelt és környékét, mert mindenki attól félt, hogy ha a még mindig égő tüzet nem lehet lokalizálni és a robbanás átterjed az ekrazitaktárra is, akkor az előbbi robbanást is messze meghaladó katasztrófa történik, mert a nagytömegű ekrazit felrobbanása következtében egész Csepel a föld színével lesz egyenlő.

A gyárban este 6 óráig dolgoznak a munkások. Háromezerhátszáz munkást foglalkoztat most a Weisz Manfréd-gyár. Ebből mintegy nyolcezáz ember marad ott éjszakára, részben az éjszakai üzemekben, részben pedig azokon a helyeken, ahol túlórázásra van szükség. Körülbelül

háromezerhátszáz ember volt ma a gyárban háromnegyed hét órakor, amikor az első robbanás történt.

Irtózatlan detonáció reszkettette meg a levegőt, az ablakok betörték, a környékbeli épületek megrongálódtak és a szétröpülő törmelék s a légnymás több embert megsebesített.

Az első robbanás sebesültjeinek számát mintegy harmincra teszik. Pár pillanat múlva újra gyors egymásutánban két robbanás történt.

A gyártelepen tartózkodó munkások nyomban megszólaltatták a szirénákat, az őrség a veszélyeztetett területre sietett, ahonnan sűrű fekete füst tört az égnak. A sebesülteket a gyár kétszáz személyes kórházába vitték, ahol

nyomban ápolás alá vették őket. Az orvosok és az ápolók még jóformán elő sem készülhettek a sebesültek kötözéséhez, amikor

bekövetkezett a negyedik robbanás, amely a szemtanuk állítása szerint még erősebb és borzalmasabb volt, mint a többi.

A falak megremegek, az ablakokat mintha láthatatlan kéz nyomta volna be és a betört ablakon keresztül rettenetes légnyomás, forró légrohan áradt be. A

negyedik robbanás súlyosan megrongálta a kórházat is és megsebesítette az ott ápolott betegeket és orvosokat. Kötözés közben röpködtek szét a szilánkok a termekben és véres lett egyszerre orvos és betegek. Ennek a robbanásnak volt a legtöbb áldozata

A kórház, mintha ellenséges tűz pusztította volna, megremegett, a falakról lehullott a vakolat és azzal a veszedelemmel fenyegetett, hogy minden pillanatban összeomlik.

Még senki sem tudta pontosan, hogy mi történt. Csak azt lehetett látni, hogy

a löporos aknáknak környéke égő pokol, hogy a borzalmas égbetörő láng onnét csap fel és hogy a fojtogató kénese szagú füst vulkánja ott van.

Pánikszzerű menekülés kezdődött. Mindenki tudta, hogy a löporos aknáknak közelében más robbanóanyag is van és a bizonytalan időben következő robbanások után nem lehetett számítani arra, hogy a veszedelem elmúlik. Az a körülbelül ezer ember, aki a gyár területén tartózkodott, most rohant a kijáratok felé. Az igazgatósági épületben azonnal megkezd-

A katasztrófa színhelyén

A Weisz Manfréd gyár igazgatósági épülete rendőri megszállás képét mutatja. A gyár a vezérkara az egész vesztélyezett területnek. Itt koncentráldik a mentési munkálatok irányítása, a tüzoltóság parancsnokai, a rendőrség vezetői, a mentők, a gyár igazgatósága, az összes hivatalos és félhivatalos közegek hadiszállása a gyár igazgatósági épületében volt. Mint a nagy offenzívák idején, a haditerületek vezérkarában, olyan itta nyüzsgés, parancsszavak röpködnek a levegőben, a végtelenségig feszült izgalom jelei ülnek ki az arcokra, de minden programszerűen megy a maga útján.

Elpusztult a csepeli kórház

Másodpercenként érkeznek a mentők, mert a faluból szállított sebesülteket is az igazgatósági épületben rögtönzött kórházba helyezték el. A segélynyújtó hely vezetője, Kőrömczy Zoltán dr. mentőfőorvos, aki tíz mentőorvos segédletével veszi ápolás alá a szünet nélkül szállított betegeket. A riasztó látványt fokozza az a körülmény, hogy a kétszáz ágyas Weisz Manfréd kórházából is ide szállítják a súlyosabb betegeket ágyakkal együtt. Ez a kórház, amelyet még a háború idején rendeztek be és azóta is a gyár területén maradt, alig néhány száz méternyire van a robbanás területétől és a borzalmas erejű detonáció következtében súlyosan megrongálódott, ablakai betörték, a plafon vakolata lehullott, úgy, hogy a betegek, akik között nagyszámú voltak szülönök is, dermedt kétségbeesésben várták az első segélyt. Fokozta az első ijedelmet az is, hogy a kórház orvosi és ápolószemélyzete is többé-kevésbé megsebesült, úgy, hogy a kórház lakóin páni félelem vetett erőt. A könnyebben sebesültek gyalogszerrel mentek el a Fő-úton lévő gyógyszerárba, amelynek ablakai szintén összetörték. Posta Ferenc gyógyszerész nem győzte kiszolgáltatni a különböző dezinficiálószereket, tapaszokat és kötszereket. A zuhogó esőben kísérteties látványt nyújtott egy-egy sebesült, amint törülközőt borítva véres fejére, haladt a gyógyszerár felé a rendőrök és tüzoltók sorfala között.

Mindenki a gyárterület főkapuján akart bejutni, hogy értesüléseket szerezzen az eseményekről, amelyekről percenként változó fantasztikus hírek terjedtek el a tömegben. Nem egyszer csattant fel a türelmetlenkedés éles hangja a szigorúan őrzött főkapu előtt, mert a gyár gondnoka, a rendőrök és a tüzoltóórség senkit sem akart beengedni a még mindig veszélyeztetett területre. A szomszédos falvakból egész csapatok érkeztek és az eredménytelen bejutási kísérlet után szigetekbe verődve tárgyalták a szünetlenül szitáló esőben a borzalmas szerencsétlenség körülményeit.

A kapu mögött néhány lépésre, ott, ahol a pavillonok sora kezdődik, az esti sötéttségben fel-felcsapó lángnyelvek rajzoltak vörös csikot a fekete égre. A lobogó lángokat valami türelmetlen és émeljítő szagú gáz édeskés íze kísérte s alkalmas adott arra, hogy az új jövevények az ár-

ték az intézkedéseket, hogy a sebesülteket ápolás alá vegyék és a katasztrófa tovaterjedését meggátolják. Telefonáltak Budapestre a mentőkhez és valamennyi hatósághoz. A mentők teljes felszerelésükkel azonnal kivonultak és az igazgatóság épületében rendezték be az elsősegély helyét.

A gyár kapujába őrséget állítottak, amelyek kiadták az utasítást, hogy

csak a gyár munkásait és a hatóság embereit eresztethi be,

a munkások közül is csak azokat, akiknek dolgmuk volt a gyárban, vagy hozzátartozójuk dolgozott ott. A kapuban szivettépő jelenetek játszódtak le. Gyermek, asszonyok rohantak meg az őrséget és kétségbeesett hangon könyörögtek felvilágosításért férjük, apjuk állapótól, de biztos felvilágosítást természetesen senki sem tudott adni és a kapu őrsége nem engedhette meg, hogy bemehessenek.

A könnyebb sebesültek, akiknek nem volt szükségük orvosi ápolásra, vagy akiket már bekötöztek, sietve távoztak a gyár területéről, hogy hozzátartozóikat megnyugathassák. Akinek a hozzátartozója Budapestben volt, az nyomban sietett Csepelre. A villamos azonban csak Csepel Alsótemplom állomásig közlekedett, mert a veszedelemre való tekintettel a helyiérdekű vasút igazgatósága a Csepellel való összeköttetést az esti órákban megszüntette. Késő este egész népvándorlás indult az állomásról az összekötőhidon keresztül Csepelre, hogy bizonyosat tudjon otthonáról, mert mindenki azt hitte, hogy nemcsak a gyár, hanem egész Csepel romokban hever.

talán gázregenerátorban is az elemek irtalmatlan szövetségét fedezték fel. Akik már ismerősek voltak a helyi viszonyokkal, csak azok tudták, hogy ennek a tűznek semmi köze sincs a robbanáshoz, hogy itt a gázfejlesztő működik és békélen teljesíti azt a kötelességét, hogy a szénből az ipari üzemhez szükséges gázt váltja ki. De ebben a döbbenet-szállotta, kísérteties hangulatban a legkisebb levélzörrenés is falrafestette a veszedelmet, amelynek a mai estén már annyi véres áldozata van.

Este háromnegyedétkor...

A robbanás este háromnegyedétkor érte el kulminációját, de még tíz óra után is rendőrsapatok vonultak a helyszínre. A mentőautók panaszos sikoltásába időnkint beharagsogott a tüzoltók nagykoocsijának vészjelző kürtölése. És amíg a gyár közvetlen területén összezsúfolódott a mozgás, addig Csepel távolabb fekvő utcáiban süket csend borult a kisvárosi, jobbára földszintes házikókra.

Pusztulás a Csillagtelepen

A robbanás a legnagyobb károkat a Csillagtelepen okozta, amely mintegy folytatása Csepelnek és szemben fekszik a tüzérési aknák területével. Ez a kis városrészt szinte párhuzamosan halad a munició telepekkel. Az irtózatossá erejű robbanás ugyszólván egyetlen házat sem kímélte meg Csillagtelepen. Minden ablak betört. Helyenkint az ablakrákák is kitépődtek, a gerendázat megereszkedett, a vakolat lehullott a házak faláról és több ház, amelyeket a munkások jórészt maguk építettek, teljesen össze is omlott. Ezekből a házakból egész sereg sebesült került ki kisebb sérüléssel. Az első rémületben a lakók földrengésre gondoltak és hanyathomlok hagyták el otthonukat, hogy fedetlen helyre meneküljenek a recsegő-roppogó házak alól. Egy huszestendős fiatalasszony néhány hónapos csecsemőjét vitte az egyik kezében, a másikkal pedig a félelem hisztériájában görcsös merevséggel egy sóskiflit szorongatott. Egy fiatal leány szemét a betört üvegablak olyan szerencsétlenül sebezte meg, hogy azonnal megvakult. Néhány házzal odébb egy öregasszonyt az ágyából vert ki a rémület és egy szál hálóingben rohant ki jajveszékelve az utcára.

Pánik a lakosság között

A robbanás hatása Pesterzsébet, Budafok, sőt Dunaharasztiig is elterjedt. Pesterzsébeten is számtalan háznak betört az ablaka. Ebből a községből egyébként a mentők és a rendőrség is azonnal kivonult, hogy a polgári hatóságokkal egyetértésben szerepet kérjen a mentési munkálatokból, a rendfenntartás kötelességéből és a segélynyújtásból. Ennek a segélynek annál inkább is jelentősége volt, mert ezek a környékbeli hatósági szervek tökéletesen ismerik a csepeli helyi viszonyokat, ami az esti koromsötéttségben nem volt jelentéktelen dolog. Csepelnek azokban a részeiben, amelyek legközelebb esnek a robbanáshoz, még a késő esti

órákban is páni félelem uralkodik a további robbanások lehetősége miatt. A detonációt követő percekben olyan mértékűvé fokozódott a félelem, hogy a kereskedők otthagyták boltjaikat, úgy hogy nem egy helyen betört ablakok és nyitott ajtók csalogatták az alkalmi fosztogatókat. Az első rémület elmúltával természetesen viasszszállingóztak az emberek hajlékukba, mert az élet után, mindenkinek javai megmentése a legfontosabb. Számtalanszor visszatért annak a rémes esetnek a meséje, hogy Csepelen az egyik munkás feleségét olyan erővel vágta a robbanást követő légnyomás a falhoz, hogy a feje kettérepedt és azonnal meghalt.

Szemtanuk a robbanásról

Természetes, hogy az esetnek a legnagyobb sötéttségben lévő és leghomályosabb részletei körül aludlnak ki a legellentétebb híresztelések. A robbanás körülményeit homlokegyenest ellentételesen adják elő a szemtanuk. Az egyik verzió szerint a robbanást az aknában vezetett és Bergmann-csővekben elzárt villanydrótok rövidzárlata okozta. Mások úgy tudják, hogy az akna tetején őrt álló poszt cigarettája gyújtotta fel a puskaport. A robbanástól mintegy ötszáz lépésnyire lévő zománccgyár egyik alkalmazottja a késő esti órákban úgy adta elő a tényállást, hogy az aknáknál őrt álló három poszt közül az egyik este félhét óra tájban rémületen szaladt be hozzá s elmondotta, hogy a második akna füstöl. Az őt előadása szerint, amikor észrevette a bajt, akkor azonnal beütötte a vészjelző tüzcsapot és szaladt hirt adni a vészlyről. A jelzőkészülék üzembelhelyezésével azonnal megszólaltak a gyár hatalmas szirénái és kürtjellel is avizálták a veszélyt. Mikor az őt visszafelé futott, utközben érte a detonáció, amelynek ereje a földhöz vágta. Előadása szerint még beszélt a másik két társával, akik közül az egyik csak könnyebb sérülést szenvedett a légnyomástól, a másik azonban teljesen megnémult. Mikor megkérdeztük informátorunkat, hogy mivel tudja magyarázni azt, hogy a többkilóméteres távolságban lévő községekben is súlyos sérüléseket okozott a légnyomás, akkor a robbanási tölésér sugarában álló posztok csak kisebb sérülés árán megmenhették életüket, az intelligensebb külsejű munkás erre azt a magyarázatot adta, hogy nem puskapor, hanem ekrazit robbant, ennek az anyagnak pedig az a robbanási karaktere, hogy sugárszerűen felfelé hat, a robbanási tölésér talpánál állókat azonban sokszor nem éri komolyabb baj.

Terüszzerű merénylet?

A robbanás okára és eredetére nézve szünet nélkül folynak a találgatások. Egyes csoportokban azt rébesgetik, hogy nem véletlen szerencsétlenség, hanem szándékos és terüszzerű merénylet történt. Ennek a magyarázatnak is számtalan gazdája akadt, aki arra az összefüggésre építi fel a véleményét, amelyet az állami municiógyár, az elkeseredett munkanélküli munkások és az általános politikailag is kihasznált gazdasági nyomor tényeire lehet aplikálni. Azok, akik egy ártatlan cigarettát következményeiben vélik felfedezni a véres következményeket, azt hozzák fel magyarázatul, hogy az egyik aknaór hivatalos kötelességének megszegésével, a szigorú tilalom ellenére cigarettára gyújtott és az eldobott gyufa lángja robbantotta fel a löportárnát.

A kár

még nem becsülhető fel

Annyi bizonyos, hogy a rettenetes katasztrófa okát ezideig nem lehetett megállapítani, hiszen még az explozió területére sem szállhatott ki a kijelölt bizott-

A Szent István-kórházban

a katasztrófa áldozatai között

Háromnegyed nyolctól háromnegyed tízenegyig szakadatlanul szállították a mentőautók a sebesülteket

A robbanás után háromnegyed nyolc órakor robbogtak végig az Üllői-úton a mentőautók és éles tülköléssel száguldottak a Gyáli-ut felé. Itt már készenlétben állott a Szent István-kórház egész személyzete. Kint a kapuban Redl Ferenc főellenőr és Török gondnok állottak, egymásután adva az utasításokat, hogy a kórház személyzete azonnal vonuljon a portáshoz, hogy a szerencsétlenül jártakat a legrövidebb időn belül beszállíthassák a sebészetre. Megérkezik az első mentőautó: egy sápadt fiatalembert visznek be Winternitz osztályára. Munkáskülsejű ember. Vérrel borítva. A kór-

ság. A kár kétségtelenül óriási, mert a gyár területén lévő összes ipari üzemek olyan mértékű sérüléseket szenvedtek, hogy az egész üzemet be kellett állítani és a munka felvételére a közeli napokban gondolni sem lehet. A robbanás területétől meglehetősen távol lévő zománccgyárban, ahol rendszeres éjjeli munka folyik, köztelték a berendelt munkacsoportokkal, hogy további intézkedésig a munka szünetel. A munkások kis csoportokban érkeznek szerszámaikkal és baltuikkal, hogy a késő éjjel gyalogszerrel menjenek haza. Az egész gyártelep olyan, mintha egy offenzíva martaléka lenne. Egyetlen épületrész sem maradt épen. Az ablakok rendre kitorva. A falak a legtöbb helyen megrepedtek. A tetőzet megrongálódott, beomlott és egyik acélváz épületrészben forgácszerűen összezsúvartott a kikezdhetetlen erejűnek hitt vas-konstrukció. Egyes épületekben a süketen ásitó ablakok mögött egy-egy gyertya pislákol a sötéttségben, mert a villamosvilágítási vezeték is tönkre ment. Csepelen a villamosforgalom is megszűnt, úgy hogy a városban lévő emberek gyalogszerrel teszik meg a zuhogó esőben az órákig tartó utat.

Érdekes véletlene a sorsnak, hogy a csepeli Weisz Manfréd gyár éppen esütörtökön este tartotta meg igazgatósági ülését és a gyár vezetőinek egy része a késő esti órákban csak itt értesült a gyár területén történt szomorú eseményről. Weisz Alfonz báró azonnal kihajtatott autójával a gyárépületbe, ahol akkor már javában folyt a mentési akció. Este kilenc óra tájban egy helyi bizottság alakult, amely a gyár igazgatósági épületében ültette fel székhelyét és Szeszlér Hugó dr. főkapitányhelyettesből, a szabadságon lévő Marinovich főkapitány helyetteséből, a soros vizsgálóbíróból, Weisz Alfonz báróból és több magasrangú katonatisztből és több rendőrfőtisztből állott. Ez a bizottság már a kihallgatásokat is megkezdte, hogy felderítse a robbanás eredetét és körülményeit. A bizottság permanenciában maradt a késő hajnali órákig.

Szivettépő jelenetek

Este tíz óra tájban már az igazgatósági épület elől is szétoszlott a tömeg és csak a kötelességüket hiven teljesítő tüzoltók és rendőrök áztak rendíthetetlenül a könyörtelen esőben. Egyszerre csak a rémülettől elfuló hangon már messziről kiáltozva érkezett egy fiatal fiú és be akart törni a szigorú kordonon keresztül a gyár épületébe. A rendőrtiszt feltartóztatta, mire kezeit tördelve kiáltozta szaggatott hangon:

— Segítséget adjanak! Segítséget adjanak! A csillagtelepen haldoklik a bányám.

Néhány másodpernyi esend következett, aztán a fiú eltűnt a kordonon belül, majd a kifelé robbogó mentőautó bakján vált ismét láthatóvá.

Egy kis időbe mullott csak bele és a portásfülkéből egy polgári külsejű uriaszony egy párnába pakolt vérző kis csecsemőt hozott ki, hogy a következő mentőautó vezetőjének adja át. A gyermek a telepen lévő kórház szülészeti osztályán sérült meg könnyebben, a hölgy pedig, aki a mentőknek átadta, nem az anyja, hanem egy ismeretlen jószívű mentő volt. A kis Varga László néhány hetes korában egy rettenetes katasztrófa kapcsán, talán csak későbbi emlékeiből tanulja meg az emberszeretetet, amely csak a nagy veszélyek idején nyilatkozik meg őszinte önfeláldozással.

A tűz lokalizálása

Este tíz óra után a szakértői bizottság annyira jutott, hogy megállapíthatta, hogy az önfeláldozó munka eredményeképpen a tűz lokalizálva van és további robbanásoktól nem kell tartani.

Az első sebesültek

Súlyos sérüléseivel hozzák be a mentők a következő sebesülteket: Simoncsi Márton, Kleinband Dezső, Sarkadi Károlyné,

Kiss János,
Kardos Andorné,
Rajkó István,
Petz Rudolf,
Jámbor Ferenc,
Andor Vince,
Héjj István,
Sein Péterné,
Kalocsa Mária,
Sunny Irén,
Ernhoffer Sándor
Lévi Lipót,
Winter Józsefné,
Horvát Istvánné,
Petz Orbánné,
Póczos Ferenc,
Karsai Vendelné,
Szügyi László,
Jenci Pál,
Pál Gyula,
Tóth Károlyné,
Fehér Katalin,
Törlei Gyuláné,
Karkes László,
Simonszky Artur,
Özvegy Zsuff Mihályné,
Ipoly Ottó,
Heischnie Mária,
Budai Imre,
egy Ferenc keresztnévű kisfiú és
egy Frei nevű fiú.

Ezeket szállították be tíz óráig a mentők. Közöttük legsúlyosabb egy ismeretlen, huszévesnek látszó férfi, lábán és mellkasán súlyos sérülésekkel. Őt egyenesen, szinte rohamléptekkel vitték a mentők a műtőre. Minden pillanat esetleg életébe kerülhet a szerencsétlennek. A sebesültek közül többen lábtörést és egyéb sérüléseket és sokan belső sérüléseket szenvedtek. Ebben a pillanatban nem lehet pontosan megállapítani, hogyan hívták őket és hol voltak alkalmazásban. Valamennyien már a csepeli kórházban fekszenek.

A horodgyon bevitt sebesültek valamennyien a csepeli kórházból kerültek ki, ahol a legelső segélyben részesültek.

Egyenleg tízenegy órákor újra négy sebesültet hoznak, négy súlyosan sebesültet, akikről a jelen pillanatban nem lehet megállapítani, hogyan hívták őket és hol voltak alkalmazásban. Valamennyien már a csepeli kórházban fekszenek.

A sebesültek között természetesen sokan vannak olyanok, akik a robbanástól való ijedtségben idegrohamot kaptak, akiket egyelőre szintén beszállították a Szent István-kórházba. Amikor a husz sebesültnek már az utolsóját is beszállították, a kórház kapujában egy pillanatra elül a csend, a kórház személyzete összesen, látszik valamennyinek az arcán a megilletődés. Pár percig tart csak a csend. Megered azután a sugdolózás és találgatni kezdik, hogy tulajdonképpen mi is okozhatta hát a szerencsétlenséget.

Pár pillanat múlva a Gyáli-úton újra süvít a mentőautó jellegzetes szirénája. A kórház vezetője utasítást ad ki, hogy ne csak a szolgák, hanem az orvosok is azonnal lépjenek permanenciába. Szerencsére valamennyi osztályorvos odahaza tartózkodik. Fehér köpenyekben sietnek a kórház nagy boltíves kapuja alá, hogy fogadják a szerencsétleneket. Fent a gyógyszerteremben szakadatlanul dolgozik Tahy István gyógyszerész.

Valamennyi súlyosan sérült

Újra öt sebesültet, köztük egy sápadtarcu öregasszonyt hoznak. A testét elborító fehér lepel tiszta vér. Viszik fel Pólya Tibor osztályára. Egymásután következnek a többi sebesültek, valamennyien súlyosan sérültek. Hiába faggatják őket, nem adnak egyetlen szó választ sem. Meredt szemekkel nézik a kórház falait. Szinte látszik, hogy még nem osudtak fel a robbanás első borzalmaiból. Újra nyílik az ajtó, most már a sebészetről hozzák a horodgyonkat. Valamennyi horodgyonát vér borít. Valami csodálatos borzadály ül meg a levegőn. Kint a kapu előtt nagy lelki nyugalommal intézkedik az ügyeletes orvos. Fertig Lothár dr. Egyike azoknak, ki Török Sándorral, a kórház gondnokával gyorsan intézkedtek a sebesültek gyors elirányításában, kiket részint a kötözőbe, részint pedig az operációs asztalra vitettek. Ebben a pillanatban még nem lehet tudni, hogy a kórházba szállították közül kiket tudnak megmenteni a kórház orvosai önfeláldozó munkával az életnek.

Újból egy mentőautó, az orvosok ide-oda szaladgálnak, három súlyos, életveszélyes sebesültet hoztak. Az egyik egy 14-16 évesnek látszó fiú mindkét szemére megvakult és arca a felismerhetetlenségig összegegett. A másik 30 év körüli férfi, akinek a robbanás összerongosolta a mellkasát és gégéje kifordult. A legsúlyosabban sebesült azonban a harmadik, egy fiatal férfi, végig le van borítva egy szürke kórházi pokróccal, amit már a vér átitított. A doktorok ránéznek, de nem szólnak semmit. Nem éri meg már a reggelt? Nem, már az éjszaka fél 12 órát sem! És ilyen nagyon sok van, minden második.

Ezeket a sebesülteket a harmadik számú pavillonba szállították és ott helyezték el őket. Egyaráan az ágyakon, de a legtöbb számlaszámokon fekszik. A teremben csak hőség, a haldoklók rettenetes nyögése hallatszik. A cafatokra tépett ruhákon átszivárog a vér és megalvadva nehéz cseppekben hull a sima padlóra. Orvosok és ápolók járnak a teremben. Kezükben vatta, dezinficiáló anyagok, itt-ott csattan a műszer és egy rémes sikoltás buggyan ki a súlyosan sebesült ember melléből.

Permanenciában az orvosok

A kórházban ma nincs nyugalom, sürgősforgás mindenfelé, de mégis minden a főorvos akarata szerint történik. Az orvosok halkán dolgoznak, az arcuk sápadt, de szemükben a hideg ész nyugalma csillog, kezük pedig biztos fogással próbálja enyhíteni a szenvedők fájdalmát.

A legtöbb sebesültet úgy helyezték el, hogy a többi bent fekvő beteget ne zavarják. A betegek legnagyobb része nyugodtan alszik és így nem is vehetett tudomást a történetekről.

Néha-néha borzalmas sikoltás hangzik és rá néhány percig hátraborzongató fájdalmas nyögés. Egy 25 éves fiatal embert hoztak be most, rádől a tető és összerongosolta a hátgerincét. Egy másiknak hiányzik a füle, egy harmadiknak az alsó állkapcsa, egy negyediknek szél-szakította a borzalmas detonáció egész alsó testét és cafatokban lóg róla a véres hús. Egy másiknak éppen most rakják vissza kifordult beleit. Igen soknak a mellét, nyakát, vagy más testrészét rongosolta szét a robbanás.

Irtózatok!

Háromnegyedik óra és az utolsó mentőautó tűnik fel az Üllői-úton. Egy sápadtarcu alig tízenéves leányt hoznak be a kórházba. Lábát és karját vér borítja. Szótlanul fekszik a horodgyon. Látszik rajta, hogy nagyon súlyosan sérült meg. Az ápolók szinte megérzik ezt és rohamléptekkel viszik fel a kapuval szemben lévő III. pavillonba, a sebészetre, ahol az orvosok azonnali műtétet hajtanak rajta végre. Ez az utolsó sebesült.

A kórház kapui lezárulnak, a személyzet a fáradságtól jóformán elalélva ledül a kapu melletti lépcsőre és várják a további fejleményeket. A kórház vezetősége visszavonul az egyik első emeleti kis szobába, ahol megbeszéli a borzalmas szerencsétlenséget. Természetesen mindenki tájékozatlan. Ebben a pillanatban kint a „sötét Ferencvárosban” nem tudja senki sem, hogy hány halottja van a csepeli municós raktárak felrobbanásának.

Török Sándor gondnok az ügyeletes orvossal az élén felkéri az orvosokat és a kórház egész személyzetét, hogy maradjanak permanenciában. Ez azért történik, mert hinni lehet, hogy még az éjszaka kiszáll a rendőri bizottság és ki fogja hallgatni különösen azokat, akiknek az állapotuk az első pillanatban reménytelennek látszik.

Az orvosok akik odig a nagy boltíves kapu alatt tartózkodtak, hogy az első segélyben részesítsék a sebesülteket, most felmennek a sebészetre, hogy kartsaikkal segítsenek, ahol az szükségesnek látszik. A kórházban látszóan elül a csend, csak a sebészeti osztályról hallatszik ki a jajgatás. A sebészet minden ablakából felhangzik az ujonnan beszállított sebesültek keserves jajveszékése. Késő éjszaka van, amikor a szerencsétlenül jártak keserves segélykiáltása lassan halkulni kezd...

A Rókus-kórházban

Munkatársunk kint járt a Rókus-kórházban is, ahol az ügyeletes orvos informálta az eseményekről. A Rókusba két betegnek kívül senkit sem szállítottak be. Ez a két beteg a csepeli központi kórházba került, akiket a detonáció következtében erősen megrongálódott kórházpultból sürgősen el kellett szállítani. A két beteg özvegy Kiss Andrásné és Drinka Anna névű kisleány.

A 16-os helyőrségi és Telepi-utcai kórházban

A XVI. helyőrségi kórházba is sok súlyos sebesültet szállítottak és a sérültek elhelyezése még mindig folyik. A Telepi-utcai kórházban még csak most vitték az első életveszélyesen sebesült asszonyt: Nyiri Andrásnét.

A legtöbb sebesült nem várta meg, hogy ott a helyszínen első segélyben részesüljön, hanem kocsira ülve, rögtön Pestre jött a kórházba.

Szent István Ünnepi Játékok Budapesten
Az ETC Üllői-úti pályáján a hó 19., 20., 21. és 22-én este 8 órákor színpadon kerül a város legkiválóbb művészei és művésznői közreműködésével

SZENT ISTVÁN
Ünnepi játék két részben.

Prologust írta: Rákosi Jenő. Irta: báró Nyáry Albert
1000 közreműködő! — 100 tagú zenekar! — 300 énekes!
Helyárak: 80, 75, 60, 50, 12 és 10 ezer korona.
Jegyek válthatók színházjegyirodában, dobánytűszedékben, a szállodák portáinál és a versenypálya pénztáránál.

házakba és magánorvosokhoz. Ezért nem lehet pontosan megállapítani, hogy mennyi a sebesültek száma.

Este 11 órákor lokalizálják a veszedelmét

A robbanásokozta zürzavarban tulzolt rémfírek terjedtek el

A katasztrófáról természetesen a legellentétebb és a legriasztóbb hírek futottak be a fővárosba. Este kilenc órákor jólértesült körökben úgy tudták, hogy 14 halottja és 28 sebesültje van a borzalmas erejű robbanásnak. Ez a szám az éjjeli órákkal együtt nőtt, úgy hogy éjjel felé már ötven, sőt száz halottról is beszéltek. Vass József népjóléti miniszter, aki a távollevő Bethlen István gróf miniszterelnököt helyettesíti, a késő éjjeli órákig bent volt a népjóléti minisztériumban és személyesen intézkedett a mentési munkálatok vezetéséről. Este 9 órákor még a népjóléti minisztériumban sem tudtak semmi pozitív számadat a katasztrófa áldozatairól. A mentés vezetőinek különösen a késő éjjeli órákban azért nem sikerült az áldozatok számát megtudni, mert a katasztrófa után következő első órákban csak azokat költözték be és azokat szállították el, akiket a katasztrófa közvetlen színhelyén, tehát a felrobbant löporraktáron kívül ért a szerencsétlenség.

Arról, hogy mi történt azokkal, akik a robbanás színhelyén tartózkodtak, az első órák irtózatok zürzavarában és izgalmas perceiben tudni semmit sem lehetett. Nem tudnak semmit arról a 24 emberből álló rendőrtartálékról, amely közvetlenül a löporraktár közelében teljesített szolgálatot. Minden valószínűség arra mutatott, hogy ez a 24 ember az explozió következtében haldát lelte vagy pedig borzalmas sebesülésekkel fekszenek a helyszínén. A sötét éjszaka, a zuhogó zápor és a romok eltakarítása csaknem éjjelig megakadályozta a mentési munkálatokat végző katonaságot, hogy a robbanás teljes színhelyét teljesen felkutasassák. Azt pedig senki sem tartotta valószínűnek, hogy az őrszemek a tömeg közé vegyülve hagyják volna el a helyüket. Ez a lehetetlennek látszó feltevés éjjel után szerencsés valóságnak bizonyult. A katonaság a robbanás színhelyén csupán két embert talált eddig, akik a katasztrófa pillanatában őrszolgálatot teljesítettek. Ez a két katona megnémult és idegcsokkot kapott a rettenetes dördülésből, a többi 22 ember azonban könnyebb sérülésekkel szerencsésen megmenekült és az éjszaka folyamán meg is került úgy, hogy éjjelutáni halottat nem találtak. Ez maguknak a mentési munkálatok vezetőinek is hihetetlennek látszott, de remélhető, hogy különös szerencse következtében a rettenet erejű robbanás nem követelt emberáldozatot.

A robbanás az antant által ellenőrzött területen történt

Weiss Alfonz báró nyilatkozik a katasztrófáról

A hatalmas Weiss Manfréd-művek vezetői közül Kronfeld Mária báró épen ma, esütörtökön reggel utazott el szabadságra, Svájcba. A rettenetes katasztrófáról őt majd táviratilag fogják értesíteni. A cég tulajdonosai közül a katasztrófa napján Budapesten csak Weiss Alfonz báró tartózkodott, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

A késő éjjeli órákban még mindig nem érkezett el hozzám munkatársaink rész-

Budaton, Soroksáron, Pesterzsébeten és Dunaharasztn valamennyi ablakot betört a légnyomás

A robbanás hatása a budapestkörnyéki városokban

A Nemzeti Ujság szerkesztősége természetesen kötelességének tartotta, hogy a környék helyzetéről érdeklődjék és ezért nyomban a robbanás után felhívta a környéki városok és falvak előljáróságait és csendőrsparancsnokságait, ahonnan a következők értesítéseket kapta a robbanás hatásáról:

Budafok:

Öt dörrenést hallottak, melyeket erős légnyomás kísért. A légnyomás az összes házak ablakait betörte, a Kossuth Lajos utcában, valamint a környező utcákban a házak tetőit erősen megrongálta, sok helyütt tönkretette. Az összes rendőrelégység és tisztikar a robbanás színhelyére vezényeltetett a rend fenntartására, illetve a mentési munkálatoknál való segítségére. A lakosság között nagy a riadalom és csak nagy nehezen lehetett valahogyan lecsillapítani.

A budafoki polgármester nyomban jelentést tett a miniszterelnökségnek, hogy a csepeli robbanás olyan borzalmas erejű volt, hogy Budafokon alig van ép ablak és ép ház, mert nemcsak az ablakokat törte össze a hatalmas erejű légnyomás, hanem a házak tetejét is erősen megrongálta. A nép körében óriási izgalom uralkodik, mert attól félnek, hogy a már megtörtént robbanásokat további robbanások is fogják követni. A polgármester megnyugtatót kért a miniszterelnökségtől, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy a robbanás okozta tüzet sikerült már lokalizálni és így nem valószínű, hogy az ép-ségben maradt raktárak felrobbanjának.

Dunaharaszti:

A csendőrség nem hívható meg, hasonlóképpen a községháza sem, mert mindenki kint tartózkodik, — ezt mondja a postahivatal. A postakezelőnk szerint három rettenetes erejű dörrenést hallottak, melyeket olyan erős légnyomás kísért, hogy a Kossuth Lajos-utca há-

A mentőautók már mind visszajöttek a munkájukat most már a csepeli mentők és magánkocsik folytatják.

kalatokat végző katonaságot, hogy a robbanás teljes színhelyét teljesen felkutasassák. Azt pedig senki sem tartotta valószínűnek, hogy az őrszemek a tömeg közé vegyülve hagyják volna el a helyüket. Ez a lehetetlennek látszó feltevés éjjel után szerencsés valóságnak bizonyult. A katonaság a robbanás színhelyén csupán két embert talált eddig, akik a katasztrófa pillanatában őrszolgálatot teljesítettek. Ez a két katona megnémult és idegcsokkot kapott a rettenetes dördülésből, a többi 22 ember azonban könnyebb sérülésekkel szerencsésen megmenekült és az éjszaka folyamán meg is került úgy, hogy éjjelutáni halottat nem találtak. Ez maguknak a mentési munkálatok vezetőinek is hihetetlennek látszott, de remélhető, hogy különös szerencse következtében a rettenet erejű robbanás nem követelt emberáldozatot.

A sebesültek számát pontosan nem lehet megállapítani. A kispesti és budapesti mentők, akik teljes apparátussal vonultak a katasztrófa színhelyére, valamint a katonaságot és egyéb egészségügyi személyzet egybevetett jelentéseiből arra lehet következtetni hogy körülbelül 2-300 ember sebesülését költözték be. Ezek között azonban szerencsére rengeteg az egészen könnyű jelentőségű sérülés.

Éjjel 11 órákor sikerült lokalizálni a robbanást és a tűz vaterjedésének veszedelmét. Algyay Papp Sándor tábornok még az éjjel folyamán jelentést tett Vass József miniszterelnöknek, aki a hivatalos jelentést nyomban továbbította az Inkepusztán tartózkodó Bethlen István gróf miniszterelnöknek.

letes jelentése a szomorú katasztrófa okairól és körülményeiről. Mély megdöbbenést vált ki bennünk ez az eset. A katasztrófa a gyáron kívül történt, olyan területen, ahol az ellenőrzés még sokszorosán szigorúbb. Három töltenyraktárt pusztított el a katasztrófa, amely, sajnos, számos emberáldozatot is követelt. A vizsgálat van hivatva kideríteni, hogy mi okozhatta a megrendítő katasztrófát.

zainak azok az ablakai, melyek Csepel felé esnek, kivétel nélkül betörték. Ugyanebben az utcában egy viskószerű épületnek a tetejét is lesodorta és az azt lakó nagyszámú család rémülten hagyta el lakhelyét. Először villámcsapásra gondoltak, majd mikor az újabb robbanásszerű dörrejt hallották, arra gondoltak, hogy földrengés van. A postakezelőnk Csepelt felhívta és onnan értesült, hogy tulajdonképpen mi történt. A lakosság képelete már erősen мүködik és a szerencsétlenség bekövetkezését valamely volt ellenséges állam, vagy a kommunisták művének tulajdonítják.

Soroksár:

A Fő-útcán és az azt környező mellékutcákon a robbanás által előidézett légnyomás az összes ablakokat betörte. Néhány cseréptető ház tetejét megrongálta.

Pesterzsébet:

A csepeli robbanás négy dörrenését hallották, melyeket olyan erős légnyomás kísért, hogy az összes ablakok megremegtek és azoknak nagyrésze betört. A lakosság izgatott.

Ercsi:

Félhét és háromnegyed hét között kétszer, körülbelül félperces időközben történő robbanásszerű hangot hallottak. A házak ablakai megremegtek ugyan, azonban kár egyáltalában nem történt. A község lakosai összefutottak és a robbanás meglehetősen zavart időzött elő a községben.

Kispest:

Négyzben hallottak gyenge robbanást, miután a község Csepeltől messze van, ennek semmi különösebb hatása ott nem volt. A lakosság között sem váltott ki a dörrenés nagyobb érdeklődést.